
[2021-71-RE](#)

Causa 2021-71-RE

(Comunitat de propietaris de l'edif. Mirador Massana c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 466-2021. Recurs d'empara

Sentència del 20 de desembre del 2021

BOPA núm. 141, del 29 de desembre del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 15 de setembre del 2021, per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Mirador Massana, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia, concretament de la Secció Civil, en relació amb els autes civils registrats amb el núm. seqüencial 3100334/2011, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental esmentat i que adopti les mesures necessàries per fer cessar aquesta vulneració, instant la Secció Civil per tal que procedeixi, en els millors terminis, a dictar sentència en el marc d'aquesta causa. Així mateix, demana que es declari el dret de la comunitat de propietaris recurrent a ser indemnitzada pels perjudicis soferts;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2021 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de novembre del 2021, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 17 de juny del 2011 es va iniciar la tramitació del procediment instat per la comunitat de propietaris recurrent en reclamació de quantitat contra la societat TEA, SA, havent estat cridat en garantia el Sr. Antoni Pol Solé.

1.2. El 5 de setembre del 2018 es va notificar a la part recurrent el tancament del període probatori i la Secció Civil 3 de la Batllia va emplaçar les parts per formular escrit de conclusions.

1.3. El 2 de novembre del 2018, la Secció Civil 3 de la Batllia va dictar una providència mitjançant la qual atorgava un termini de 15 dies per tal que les parts presentessin escrit de conclusions complementàries.

1.4. Al marge de diversos insistiments verbals, el 22 de gener del 2021 i el 19 de juliol del mateix any, la part recurrent va presentar sengles escrits en què demanava que es procedís a resoldre la controvèrsia plantejada en aquest procediment en els millors terminis possibles.

1.5. El 15 de setembre del 2021, la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Mirador Massana va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia, concretament de la Secció Civil, en relació amb els autes civils registrats amb el núm. seqüencial 3100334/2011, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la comunitat de propietaris recurrent

- La part recurrent exposa que el període probatori es va perllongar durant més de 6 anys, després d'haver realitzat diversos insistiments.

- Afegeix que des del 15 de novembre del 2018, data de la presentació del seu escrit de conclusions complementàries, és a dir, prop de 3 anys, la causa està aturada i pendent de sentència.

- Després d'exposar la jurisprudència del Tribunal Constitucional en aquesta matèria que detalla els criteris que cal tenir en compte per valorar la durada d'un procediment, aquesta part conclou que a la vista de les circumstàncies concretes d'aquest procediment, la inactivitat injustificada de la Batllia vulnera el seu dret a un procés degut en el seu vessant del dret a un judici de durada raonable.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental esmentat i que adopti les mesures necessàries per fer cessar aquesta vulneració, instant la Secció Civil per tal que procedeixi, en els millors terminis, a dictar sentència en el marc d'aquesta causa. Així mateix, demana que es declari el dret de la comunitat de propietaris recurrent a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal constata que entre l'inici del procediment i la data de la interposició del recurs d'empara han transcorregut més de 10 anys; que el període probatori es va iniciar l'11 d'abril del 2012 i que es va tancar el 5 de setembre del 2018, per tant, una durada de 6 anys i escaig; i s'han escolat prop de tres anys d'ençà la presentació dels escrits de conclusions.

- Considera que aquesta durada, sense que encara a data d'avui la Batllia hagi dictat una resolució, no es pot justificar ni per l'actitud processal de les parts, ni per la complexitat de l'afer.

- Per tant, el Ministeri Fiscal no s'oposa a la demanda d'empara presentada per la part recurrent, havent-se d'adoptar de manera urgent les mesures necessàries per fer cessar la vulneració del dret a un judici de durada raonable.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. De les actuacions davant la jurisdicció ordinària que s'han sintetitzat als antecedents d'aquesta resolució, queda acreditat: a) que la demanda iniciadora del procediment es va presentar el 17 de juny del 2011; b) que la fase d'al·legacions va discórrer sense demora especial; c) que el període de prova va durar més de sis anys, entre l'11 d'abril del 2012 (fase de proposició) i el 5 de setembre del 2018 (acabament de la fase de pràctica); d) que la part agent i avui recurrent va formular escrit de conclusions el 31 d'octubre del 2018, així com unes anomenades "*conclusions complementàries*", el 15 de novembre del 2018; i, e) que des d'aleshores han transcorregut tres anys més i no s'ha produït cap actuació judicial, havent insistit en l'acabament del procés la part recurrent en sengles escrits del 22 de gener i del 19 de juliol del 2021. L'anterior realitat fàctica és descrita fonamentalment en la consideració primera de la demanda d'empara i és expressament acceptada en l'escrit d'al·legacions del Ministeri Fiscal.

3.2. Aquests fets en què estan d'acord tots els intervinents en aquest procés constitucional, *nemine discrepante*, acrediten sobradament que la tramitació de la causa davant la jurisdicció ordinària ha tingut -i està tenint- una durada que de cap manera pot ser considerada "*raonable*". D'altra banda, no hi ha el més petit argument ni acreditació en la línia de considerar que la dilació té una de les causes justificades admeses per la jurisprudència i la doctrina, com poden ser: a) la complexitat del litigi; b) els marges ordinaris de duració dels processos del mateix tipus; c) l'interès que arrisca el demandant d'empara; d) la seva conducta processal; i, e) l'actuació dels òrgans judicials concrets o del sistema judicial general. Per consegüent, és procedent considerar que s'ha infringit l'article 10 de la Constitució que proclama el dret fonamental dels ciutadans a un judici de durada raonable, incorporant així a l'ordenament jurídic andorrà el dret reconegut per l'article 6.1 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals que al·ludeix al mateix concepte amb l'expressió de "*un termini raonable*". Aquest dret, integrat en el dret a la jurisdicció o en el d'una tutela judicial efectiva, ha anat desenvolupant i ampliant l'àmbit de la seva projecció, mitjançant una jurisprudència, d'àmbit europeu i d'àmbit intern, que, per sobradament coneguda, no és necessari repetir aquí.

3.3. Per tant, en el marc dels drets a la jurisdicció i al procés degut, és procedent donar lloc al recurs d'empara. I, de conformitat amb l'article 92 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, com

sigui que la lesió del dret vulnerat no pot ser objecte de reparació *in natura -tempus fugit irreparabile-* l'estimació d'aquesta demanda porta com a conseqüència que la part recurrent tingui dret a una indemnització compensatòria *-id quod interest-* a exigir davant la jurisdicció ordinària i sense que resulti procedent, en ser estimat el recurs, una especial condemna en costes.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Mirador Massana.
2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Declarar que la Batllia s'ha de pronunciar sobre la causa de referència amb la major brevetat possible.
4. Declarar que la part recurrent té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.
5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la comunitat de propietaris recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat

